

Valtiontalouden päättökijä:

Veroale leikkaa lapsilisiä ja asumistukea

Veikko Vänälä (IS)

Veronalennusten välttämättömyydestä ja niiden kohtalonyhteydestä valtion menoihin puhuivat eilen Veronmaksajain veropäivillä Suomen Pankin pääjohtaja Matti Vanhala ja valtiontalouden tutkimuslaitoksen tutkimusjohtaja Jaakko Kiander.

Kiander sanoi suoraan, että veronalennukset eivät voi johtaa kansalaisten nettotulujen kasvuun. Kun siis verotaja antaa, niin hallitus ottaa.

Kiander kohdistaisi mm. työllisyysistä veronalennukset pienituloisiin.

Kianderin ajattelu menee niin, että kun pienituloisten verotusta kevennetään, se johtaa heikosti koulutetun työvoiman kysynnän kas-

Palkkaratkaisujen tueksi kaivat veronalennukset vaativat vastaavia leikkauksia valtion menoissa. Se tietää mm. asumistuen ja työttömien peruspäivärahan pienennystä. Lapsilisiinkin jouduttaneen puutumaan.

Jaakko Kianderin mukaan veronalennukset elvät nyt kiihdyttää inflaatiota.

vuun ja työntöön kannattavuuden paranemiseen.

Ilmaiseksi Kiander ei pienituloisia helli. Hän leikkaisi näille suunnattuja tulonsiirtoja.

Näistä asumistuki on merkittävin.

Pienituloisten asumistukea pitää siis leikata.

Samoin kävisi peruspäivärahalla eläville.

Kun veronalennus lisää peruspäivärahalla elävän käteenjääviä tuloja, on peruspäivärahaa leikkatta-

va, Kiander sanoo.

Lapsilisiä hän ei suoraan pienentäisi, mutta jättäisi ne seuraaviksi neljäksi vuodeksi.

Silloin niiden reaalin taso putoaisi, Kiander sanoo ja laskee, että sitäkin kautta saataisiin pelivaraa verojen alennukselle.

Valtion menotiloudessa pitäisi Kianderin mielestä harrastaa ylipäänsä hyvin tiukkaa politiikkaa.

Helppoja leikkauskohteita ei ole helppo löytää, mutta tulonsiirtojen taso ei pitäisi ainakaan korottaa.

Kiander korostaa, että vaikka hän on valtion laitoksen tutkimusjohtaja, hän pyrkii työssään riippumattomuuteen.

Mutta emme tietysti voi esittää täysin päinvastaisia, mitä hallitus ajaa.

"Keskituloiset siirrättävät rahaa taskusta toiseen"

Suomen Pankin pääjohtaja **Matti Vanhala** ei ole yhtä valmis kuin **Jaakko Kiander** konkretisoida niitä menojen leikkauksia, joita veronalennusten vastapainoksi tarvitaan.

Vanhala sanoo, että keskuspankin pääjohtajan asema on sellainen, ettei siinä voi tehdä valtiovalalle leikkauksia.

NSE on poliittisen päätöksenteon asia.

Sen verran pääjohtaja suostuu sanomaan, että merkittävä osa tulonsiirroista on sitä, että keski- ja hyvätuloiset ihmiset siirrättävät verotuksen ja tulonsiirtojen kautta rahaa takaisin itselleen.

Sosiaaliturvajärjestelmä ei palvele vain heitä, joilla on

todellinen tarve.

Yksinkertaistaen ongelman purku tarkoittaisi, että keski- ja hyvätuloisten tulonsiirtoja leikataan reippaasti, mutta samalla heidän verotustaan kevennetään.

Vanhala korostaa, että yhtiö on vaikea, koska sosiaalipolitiikassamme on laajasti hyväksytty ns. universaaliuden periaate, eli etuudet koskevat kaikkia.

Hänen mukaansa mm. tulokijat ovat yrittäneet nostaa asiaa keskusteluun, mutta se tuntuu olevan liian vaikea aihe.

Vanhala viittaa valtioshieeri **Raimo Sallikseen** ja puhuu menojen priorisoinnista.

Pääjohtaja sanoo, että

edessä on vaikea yhtiö, kun verotusta alennetaan ja työllisyyttä parannetaan ilman että hyvinvointivaltiota ei pureta.

Verotuksen tasoa Vanhala pitää rakenteellisesti ongelmana. Tasoa on alennettava.

Hän ei kuitenkaan ota kantaa ajankohtaan saati siihen, pitäisikö veroalea kytkeä palkaneuvotteluihin tai millainen palkankorotustaso vielä sallisi veroalen.

Vanhalan mukaan veronalennus ei saa kuitenkaan tapahtua niin, että valtiontalouden suhdanteidensietokykyä heikennetään. Siksi tarvitaan menojen leikkauksia.

Se tarkoittaa, että poliittisessa päätöksenteossa voidaan joutua ikävään priorisointiin.

Talouseläisten mielestä veroale on toteutettava niin, että se mitä perheet veroissa voittavat, sen valtio ottaa takaisin mm. asumistuen ja työttömyysturvan leikkauksina. Lapsilisiäkin pitäisi jättää nykytasolle.

Takavuosina budjettipäälliköllä oli aina valmiina leikkauslistoja. Timo Viherkentällä sellaisia ei nyt ole.

Budjettipäälliköllä ei leikkauslistoja

Valtiovarainministeriön budjettipäällikkö **Timo Viherkenttä** sanoo, että hänellä ei entisen budjettipäällikön tapaan ole pöytälaatikossa valmiita leikkauslistoja.

Viherkenttä sanoo, että seuraava merkittävä ajankohta valtion menojen kannalta on maaliskuun alku, jolloin hallitus tekee lähivuosia koskevia menokehyspäätöksiä.

Siinä otetaan kantaa menokehityksiin.

Viherkenttä sanoo, että hallituksen linjauksen mukaan valtion menojen on pysyttävä reaalisesti entisellä tasolla. Mikäli suuriin veroaleihin mennään ja niitä päätetään kompensoida menojen supistuksilla, voidaan joutua laatimaan leikkauslistojakin.

Viherkenttä muistuttaa, että valtion velkaa on tulevien vuosikymmenten ongelmien vuoksi tarpeen vähentää tuntuvasti.

Mutta mitään leikkauslistoja minulla ei nyt ole. Mutta katsotaan sitten maaliskuun alussa.

kommentti

Suostuuko tämä kaksikko ottamaan nimiinsä verotuksen Suomen ennätyksen kunnallisvaalivuonna?

Verohelpotukset tulevat – syksyllä?

Palkankorotusprosenttien karkaaminen näyttää vaarantavan hallituksen lupamat veronkevennykset. Nyt maalataan jo uhkakuvaa, jonka mukaan vuoden 2000 verotus olisi kaikkien aikojen ankarin.

Helsingin Sanomien eilisen pääkirjoituksen mukaan kuluvan vuoden veroaste olisi jo tehdyillä päätöksillä yli 48 prosenttia – Suomen ennätys.

On päivänsevä, ettei hallitus voi lähteä tällä tavalla veroasteella lokaan kunnallisvaaleihin. Demarit ja kokoomus olisivat liian helppoja maalitavuja kes-

kustalle: kokoomus, jonka keskeinen vaatimus on ollut verotuksen keventäminen, ja demarit, joiden hallitsema ay-liike ylisuurine palkka-vaatimuksineen kaatoi veronkevennykset.

Tämä olisi todellinen kauhuskenaario **Paavo Lipposen** hallitukselle. Keskusta kun on muutenkin vahvimmiillaan juuri kunnallisvaaleissa.

Hallituspuolueita askarruttaa varmasti myös se, jatkuuko **Esko Aho** -liikkeen kantoaalto vielä lokakuun vaaleissa, jos Aho istuu presidenttinä Mäntyniemessä ja

kuuherruskuukaudet median kanssa ovat vielä äänestäjien tuoreessa muistissa.

Näyttääkin todennäköiseltä, että – vaikka hallitus pitäisi verokorttinsa lähikuukaudet piilossa – ne joudutaan paljastamaan viimeistään syksyllä. Tällä taktikalla voitaisiin paimentaa myös vaikeimpia aloja (kuljetus, paperi, kemiat jne.) hahmotuvan tulopoliittisen linjan taakse.

Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtaja **Jukka Pekkarinen**kin on ollut sillä kannalla, että veronalennukset tulisi kohdistaa aikaan, jolloin taloudessa on "vä-

hemmän höyryä päällä". Kevennykset voisivat sopia hyvinkin syksyn kunnallisvaalien alle – aikaan, jolloin politiikassa on "täysi höyry päällä".

Sellaistakin lieene jo hahmoteltu, että nyt tekeillä olevien vuoden pituisten tuloratkaisujen jälkeisestä uudesta kaksivuotisesta tulositähtäyksestä yritettäisiin sopia vielä tämän vuoden puolella.

Lipposen hallitusten talouspolitiikka on ollut menestyksekkästä. Ei ole syytä epäillä, etteikö hallitus pyrkisi sitä kai-

kin keinoin jatkamaan. Sillä ei ole varaa jättää väli vuotta hallitusohjelmassa vaalikaudelle luovuttuihin 10-11 miljardin veronkevennyksiin.

Pääministeri **Lipponen** ja valtiovarainministeri **Sauli Niinistö** tuskin uskaltavat ottaa sitä riskiä, että syksyn kunnallisvaaleista tulisi verovaalit.

Hannu Savola (IS)